

Itella Oyj

Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä vuodelta 2009

11.2.2010

1 Hallintokoodin noudattaminen.....	1
2 Hallintoneuvoston, hallituksen ja hallituksen valiokuntien kokoonpano ja toiminta.....	1
2.1 Hallintoneuvosto	1
2.2 Hallitus.....	2
2.3 Hallituksen valiokunnat.....	4
3 Toimitusjohtaja	4
4 Taloudelliseen raportointiprosessiin liittyvä sisäinen valvonta ja riskienhallintajärjestelmät	4
4.1 Valvontaympäristö	5
4.2 Riskien arviointi	5
4.3 Valvontatoimenpiteet.....	6
4.4 Tiedottaminen ja viestintä	6
4.5 Seuranta.....	7

1 Hallintokoodin noudattaminen

Itellan johtaelinten vastuut ja velvollisuudet määräytyvät Suomen lakien mukaisesti. Itellan päätöksenteossa ja hallinnossa noudatetaan Suomen osakeyhtiölakia, Itella Oyj:n yhtiöjärjestystä sekä Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n antamaa Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodia (www.cgfinland.fi).

2 Hallintoneuvoston, hallituksen ja hallituksen valiokuntien kokoonpano ja toiminta

2.1 Hallintoneuvosto

Hallintoneuvoston tehtävänä on

- valvoa, että yhtiön asioita hoidetaan terveiden liikeperiaatteiden mukaisesti ja kannattavuutta silmällä pitäen
- antaa hallitukselle ohjeita asioissa, jotka ovat laajakantoisia tai periaatteellisesti tärkeitä
- antaa varsinaiselle yhtiökokoukselle lausuntonsa tilinpäätöksestä ja tilintarkastuskertomuksesta
- seurata postipalveluiden toimivuutta ja käsitellä niihin merkittäviä muutoksia aiheuttavat esitykset.

Hallintoneuvosto on hyväksynyt itselleen kirjallisen työjärjestyksen, johon on kirjattu sen keskeiset tehtävät ja toimintaperiaatteet.

Itella Oyj:n varsinainen yhtiökokous valitsee hallintoneuvoston puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja jäsenet. Hallintoneuvoston jäsenen toimikausi päättyy hänen valintaansa seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä. Yhtiökokouksessa 27.3.2009 päätettiin, että hallintoneuvostoon kuuluu 12 jäsentä, ja kokoonpano säilyi ennallaan.

Puheenjohtaja: kansanedustaja Eero Lehti (kok)
 Varapuheenjohtaja: kansanedustaja Antti Rantakangas (kesk)
 Jäsenet:
 sosiaaliasiamies Birgitta Gran (vas)
 pääsihteeri Sirpa Hertell (vihr)
 kansanedustaja Susanna Huovinen (sd)
 kansanedustaja Harri Jaskari (kok)
 kansanedustaja Bjarne Kallis (kd)
 kansanedustaja Lauri Kähkönen (sd)
 kansanedustaja Outi Mäkelä (kok)
 yrittäjä Reijo Ojennus (ps)
 kansanedustaja Pertti Salovaara (kesk)
 veturinkuljettaja Harry Wallin (sd)

Hallintoneuvoston jäsenet	Osallistuminen kokouksiin
Eero Lehti (pj.)	4/4
Antti Rantakangas (vpj.)	4/4
Birgitta Gran	4/4
Sirpa Hertell	4/4
Susanna Huovinen	4/4
Harri Jaskari	4/4
Bjarne Kallis	4/4
Lauri Kähkönen	4/4
Outi Mäkelä	3/4
Reijo Ojennus	4/4
Pertti Salovaara	3/4
Harry Wallin	4/4

2.2 Hallitus

Itella Oyj:n hallituksen tehtävät on määritelty osakeyhtiölaissa, yhtiöjärjestyksessä sekä hallituksen vahvistamissa päätöksenteko-ohjeissa. Näiden mukaisesti hallitus ohjaa ja valvoo toimivaa johtoa, nimittää ja erottaa toimitusjohtajan, hyväksyy yhtiön strategiset tavoitteet ja riskienhallinnan perusteet sekä varmistaa johtamisjärjestelmän toiminnan. Hallitus on hyväksynyt itselleen kirjallisen työjärjestyksen, johon on kirjattu sen keskeiset tehtävät ja toimintaperiaatteet. Hallitus arvioi vuosittain toimintaansa ja työskentelytapojaan. Hallitus arvioi myös toimitusjohtajan toimintaa ja työskentelytapoja.

Varsinainen yhtiökokous valitsee Itella Oyj:n hallituksen puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja jäsenet. Hallituksen jäsenet valitaan vuodeksi kerrallaan ja jäsenen toimikausi päättyy hänen valintaansa seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä. Yhtiökokouksessa 27.3.2009 hallituksen jäsenten lukumääräksi päätettiin 9 ja kokoonpano seuraavasti:

Hallituksen puheenjohtaja: dekaani Eero Kasanen, s. 1952, kauppätieteitten tohtori

Varapuheenjohtaja: yliasiamies Mikko Kosonen, s. 1957, kauppätieteitten tohtori

Jäsenet:

Finanssineuvos Kalevi Alestalo, s. 1947, valtiotieteen kandidaatti

Toimitusjohtaja Hele-Hannele Aminoff, s. 1960, fil. yo, MBA

Partneri Erkki Helaniemi, s. 1962, oikeustieteen kandidaatti

Vice President Päivi Pesola, s. 1956, kauppätieteitten maisteri

Henkilöstöjohtaja Riitta Savonlahti, s. 1964, kauppätieteitten maisteri

Toimitusjohtaja, vuorineuvos Maarit Toivanen-Koivisto, s. 1954, ekonomi, PD

Valtakunnallinen pääluottamusmies Antero Palmolahti, s. 1952

Hallituksen jäsenten osallistuminen kokouksiin 2009

Jäsen	Valiokuntajäsenyys	Hallitus	Valiokunta
Eero Kasanen (pj.)	Palkitsemis- ja nimitysvaliokunta (pj.)	11/12	6/7
Mikko Kosonen (vpj.)	Tarkastusvaliokunta	12/12	4/5
Kalevi Alestalo	Palkitsemis- ja nimitysvaliokunta	12/12	7/7
Hele-Hannele Aminoff	Tarkastusvaliokunta	11/12	5/5
Erkki Helaniemi	Tarkastusvaliokunta (pj 22.8.09 asti)	12/12	5/5
Antero Palmolahti	-	12/12	-
Päivi Pesola *)	Tarkastusvaliokunta (pj. 22.9.09 alkaen)	9/9	4/4
Mirja Sandberg **)	-	3/3	-
Riitta Savonlahti	Palkitsemis- ja nimitysvaliokunta	11/12	6/7
Maarit Toivanen-Koivisto	Tarkastusvaliokunta/Palkitsemis- ja nimitysvaliokunta	11/12	1/1 ja 4/5

*) Hallituksessa 27.3.2009 alkaen

**) Hallituksessa 27.3.2009 asti

Hallituksen jäsenet ovat olleet yhtiöstä riippumattomia lukuun ottamatta henkilöstön edustajia Antero Palmolahtea ja Mirja Sandbergiä. Osakkeenomistajista riippumattomia hallituksen jäseniä ovat olleet muut paitsi valtioneuvoston kanslian omistajaohjausosastoa edustava Kalevi Alestalo.

2.3 Hallituksen valiokunnat

Tarkastusvaliokunnan tehtävänä on valmistella, ohjata ja arvioida riskienhallintaa, sisäisiä valvontajärjestelmiä, taloudellisen raportoinnin organisointia, tilintarkastusta ja sisäistä tarkastusta sekä käydä vuosittain tilintarkastajien kanssa läpi tilinpäätös ennen hallituksen käsittelyä. Valiokunta valmistelee sille uskotut asiat hallituksen päätöksentekoa varten.

Tarkastusvaliokuntaan kuuluivat Erkki Helaniemi (puheenjohtajana 22.9. saakka), Päivi Pesola (puheenjohtaja 22.9. alkaen), Hele-Hannele Aminoff ja Mikko Kosonen sekä Maarit Toivanen-Koivisto 27.3. asti.

Palkitsemisvaliokunta valmistelee hallituksen päätöksentekoa varten johdon palkkausta ja nimityksiä sekä konsernin palkka-, palkkio- ja kannustinjärjestelmää koskevia esityksiä ja linjauksia. Lisäksi se varmistaa, että konsernin palkkajärjestelmät ovat oikeudenmukaisia ja kilpailukykyisiä.

Palkitsemisvaliokuntaan kuuluivat Eero Kasanen (puheenjohtaja), Kalevi Alestalo, Riitta Savonlahti ja Maarit Toivanen-Koivisto.

3 Toimitusjohtaja

Toimitusjohtaja vastaa konsernin operatiivisesta johtamisesta osakeyhtiölain ja hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti ja informoi hallitusta yhtiön liiketoiminnan ja taloudellisen tilanteen kehityksestä. Hän vastaa lisäksi yhtiön hallinnon järjestämisestä ja valvoo, että yhtiön varainhoito on järjestetty luotettavasti.

Itella Oyj:n toimitusjohtaja

Jukka Alho, synt. 1952, diplomi-insinööri

Itellan toimitusjohtajana vuodesta 2000 alkaen

Luottamustoimet:

- hallituksen puheenjohtaja: Tieto- ja tekniikka-alojen työnantajaliitto TIKLI ry
- hallituksen jäsen: Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen, Tietoliikenteen ja tietotekniikan keskusliitto Ficom ry, Kirkkopalvelut ry
- hallintoneuvoston jäsen: Luottokunta, Suomen Messut
- valtuuskunnan jäsen: Keskuskauppakamari, Helsingin seudun kauppakamari, Kansainvälisen kauppakamarin (ICC) Suomen osasto

4 Taloudelliseen raportointiprosessiin liittyvä sisäinen valvonta ja riskienhallintajärjestelmät

Tämä kuvaus sisältää taloudelliseen raportointiin liittyvät sisäisen valvonnan ja riskienhallintajärjestelmän pääpiirteet. Kuvauksessa selvitetään, miten Itellan sisäinen valvonta on järjestetty sen varmistamiseksi, että yhtiön julkistamat taloudelliset raportit antavat olennaisesti oikeat tiedot yhtiön taloudellisesta tilasta. Tässä kuvauksessa ei oteta kantaa taloudellista raportointia koskevan sisäisen valvonnan tehokkuuteen, eikä se ole osa Itellan tilintarkastettavaa tilinpäätöstä.

Itella aloitti vuonna 2009 hankkeen, jonka tavoitteena on kehittää taloudellista raportointia koskevaa sisäistä valvontajärjestelmää. Se perustuu Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO) -organisaation julkaisemaan sisäisten valvontajärjestelmien kehittämiseksi yleisesti hyväksytyyn ajatusmalliin. Malli koostuu viidestä sisäisen valvonnan keskeisestä osa-alueesta: valvontaympäristö, riskien arviointi, valvontatoimenpiteet, tiedottaminen ja viestintä sekä seuranta.

4.1 Valvontaympäristö

Itellan hallitus on vastuussa yrityksen sisäisestä valvonnasta, ja se on hyväksynyt valvontaympäristön perustana olevat toimintamallit. Toimintamallien avulla kehitetään myös henkilöstön tietoisuutta ja suhtautumista sisäistä valvontaa kohtaan. Itella-konsernin taloudellista raportointia koskevan sisäisen valvonnan yleiset periaatteet ja vastuut määritellään erillisessä toimintamallissa (Konserniperiaatteet taloudellista raportointia koskevasta sisäisestä valvonnasta).

Itella-konsernin eettiset ohjeet kuvaavat konsernissa yleisesti hyväksytyjä käytäntöjä ja periaatteita sekä konsernin sitoutumista lakien, standardien ja säännösten noudattamiseen. Jokaisen konserniyhtiön on varmistettava, että yhtiön henkilöstö tuntee nämä eettiset ohjeet ja noudattaa niitä kaikessa toiminnassaan. Konsernissa on käytössä palautekanava, jonka avulla voidaan tuoda esiin eettisten ohjeiden kanssa ristiriidassa olevia toimia.

Tilinpäätösraportoinnin prosessia seuraa hallituksen tarkastusvaliokunta. Sisäinen tarkastus seuraa itsenäisesti taloudellista raportointia koskevan sisäisen valvontajärjestelmän toimivuutta tarkastusvaliokunnan ohjeiden mukaisesti.

Toimitusjohtaja on vastuussa tehokkaan valvontaympäristön ylläpitämisestä. Konsernin liiketoiminta on jaettu kolmeen liiketoimintaryhmään ja konsernitoimintoihin. Niiden johto vastaa sisäisestä valvonnasta omilla vastuualueillaan.

Johdon vastuut on määritelty konsernin johtamisjärjestelmässä, joka on kuvattu Itella Way Handbook -ohjeistuksessa. Liiketoimintaryhmien johtamisjärjestelmät on kuvattu liiketoimintaryhmäkohtaisissa Business Way Handbooks -ohjeistuksissa.

Konsernin talous- ja rahoitusjohtajan vastuulla on kehittää ja ylläpitää menettelytapoja ja välineitä, joilla tuetaan liiketoimintaryhmien ja konsernitoimintojen johtoa taloudellista raportointia koskevan sisäisen valvontajärjestelmän yhtenäisessä toimeenpanossa ja ylläpidossa. Tämä mahdollistaa yhdenmukaisen konserninlaajuisen seurannan. Taloudellisen valvonnan ja raportoinnin ohjeet on kuvattu intranetissa julkaistussa Controller's Manual -ohjeistuksessa, joka sisältää yhteiset laskenta- ja raportointiperiaatteet ja -käytännöt sekä taloustoimintojen roolit ja vastuut.

4.2 Riskien arviointi

Itellan taloudellisen raportoinnin tavoitteena on tarjota ulkoisia ja sisäisiä tarkoituksia varten luotettavaa ja käyttötarkoitukseen soveltuvaa tietoa, joka on oikea-aikaista ja oikeellista voimassa olevia lakeja ja säännöksiä noudattaen.

Sisäinen valvontajärjestelmä ei voi antaa täysin ehdotonta varmuutta siitä, ettei merkittäviäkin virheitä tai menetyksiä tapahdu. Järjestelmän avulla voidaan hallita taloudellisen raportoinnin oikeellisuuteen liittyviä riskejä, mutta ei poistaa niitä.

Itella on tunnistanut ja selvittänyt taloudellisen raportoinnin oikeellisuuteen liittyviä riskejä omissa prosesseissaan sekä ryhtynyt havaintojen perusteella kehitystoimiin.

4.3 Valvontatoimenpiteet

Valvontatoimenpiteiden tarkoituksena on varmistaa taloudellisen raportoinnin laadukkuus ja turvata yrityksen omaisuus. Vuonna 2009 Itellassa määriteltiin uusi sisäisen valvonnan järjestelmä konsernin taloudellisen raportoinnin oikeellisuuteen liittyviin avainprosesseihin. Vuoden 2010 aikana emo- ja tytäryhtiöissä on tavoitteena kartoittaa uuden järjestelmän mukaisten valvontatoimenpiteiden nykytila ja kehittää niitä havaittujen tarpeiden perusteella. Järjestelmän sisältämien yhteisten valvontavaatimusten avulla voidaan toteuttaa tilinpäätöksen perusvaatimuksia (olemassaolo, oikeudet ja velvollisuudet, todennettavuus, kattavuus, arvostus, mittaaminen sekä esittäminen ja julkituominen). Valvontavaatimukset sisältävät sekä yleisiä että yksityiskohtaisia valvontatoimenpiteitä, joiden tarkoituksena on estää, havaita ja korjata virheitä ja säännösten vastaisia menettelytapoja.

Valvontajärjestelmään liittyy myös koko konsernia koskevia ohjeita ja apuvälineitä taloudellisen raportoinnin valvontatoimenpiteiden tarkoituksenmukaiseen kuvaamiseen ja testaamiseen. Vuonna 2010 tavoitteena on päästä suorittamaan testatoimenpiteitä, joilla varmistetaan, että mainitut valvontatoimenpiteet toimivat tarkoituksenmukaisesti. Tarvittaessa ryhdytään korjaaviin ja kehittäviin toimenpiteisiin.

Valvontatoimenpiteitä ovat mm. erilaisten liiketapahtumien tarkastus ja hyväksyntä, työtehtävien eriyttämisen ja hyväksyntävaltuuksien periaatteet, perustietojen ja järjestelmärekisterien tarkastus, pankkitilien ja kirjanpidon tilien täsmäytys, tarkastuslistat sekä taloudelliseen raportointiin liittyvät tietotekniikka- ja järjestelmäkontrollit.

4.4 Tiedottaminen ja viestintä

Konsernin taloudellinen kannattavuus arvioidaan jokaisessa hallituksen kokouksessa, ja hallitus käy läpi kaikki osavuosi- ja vuosiraportit ennen niiden julkistamista. Itella soveltaa pörssiyhtiöltä vaadittavia raportointistandardeja ja julkistaa pörssitiedotteet vuosi- ja osavuosikatsauksista. Taloudellisen viestinnän periaatteet on kuvattu erillisessä dokumentissa (Taloustiedottamisen politiikka). Itella raportoi toiminnastaan myös Viestintävirastolle konsernia koskevan yleispalveluvelvoitteen osalta.

Vuonna 2009 Itella laajensi kuukausittain laadittavaa sisäistä taloudellista raportointia, johon sisältyvät nyt myös liiketoiminnan toteutuneisiin ja ennustettuihin sidottuihin pääomiin sekä yksikkökohtaisiin kassavirtoihin liittyvät taloudelliset mittarit. Itellan taloudellisen raportoinnin periaatteita ja ohjeita ylläpitää keskitetysti konsernin talousosasto. Näistä periaatteista ja ohjeista on tiedotettu konsernin taloushenkilöstölle intranetin kautta. Konsernin johto ja yksiköiden johto tiedottavat vuoden aikana konsernin taloudellisesta tilasta kaikille organisaatiotasolle huomioiden Taloustiedottamisen politiikan reunaehdot. Liiketoimintayksiköt laativat säännöllisesti yksiköiden ja

konsernin johdolle talousraportteja sekä johdon raportteja, joissa analysoidaan ja selvitetään yksiköiden kannattavuuteen ja riskeihin liittyviä asioita.

4.5 Seuranta

Itella-konsernissa on käytössä koko konsernia koskeva taloudellisen raportoinnin järjestelmä liiketoiminnan seurantaan varten. Järjestelmän avulla voidaan tunnistaa mahdollisia raportoinnin poikkeamia. Ulkoiset ja sisäiset raportoinnit perustuvat samaan tietoon, ja ne prosessoidaan yhdessä ja samassa järjestelmässä. Näin talouteen liittyviä tietoja voidaan seurata kaikilla tasoilla: konsernitasolla, liiketoimintaryhmien ja konsernitoimintojen tasolla, liiketoimintayksiköiden tasolla sekä yksittäisten raportoivien yksiköiden tasolla.

Myös ulkoinen ja sisäinen tarkastus raportoivat säännöllisesti tarkastusvaliokunnalle. Ulkoinen tilintarkastaja ja Itellan Business Audit -yksikön johtaja ovat läsnä jokaisessa tarkastusvaliokunnan kokouksessa. Sisäisen tarkastuksen toiminto raportoi tarkastusvaliokunnalle. Tarkastusvaliokunta käsittelee kokouksissaan valvontaympäristöön, arvonalentumisiin sekä sisäisen ja ulkoisen tarkastuksen raportteihin ja katsauksiin liittyviä kysymyksiä.

Vuonna 2010 Itella-konsernin tavoitteena on edetä taloudellista raportointia koskevan sisäisen valvonnan seurantajärjestelmän käyttöönotossa. Sitä koskevan arvioinnin tuloksista raportoidaan vähintään kerran vuodessa konsernin johdolle ja tarkastusvaliokunnalle.